

Dal nám Písmo: Základy interpretace

Lekce 7

Aplikování Písma

Manuskript

thirdmill

Biblical Education. For the World. For Free.

Videa, studijní příručky a další zdroje najdete na webu Thirdmill.org.

© 2012 by Third Millennium Ministries

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem za účelem zisku, s výjimkou stručných citací pro účely recenzí, komentářů nebo vědecké práce, bez písemného povolení vydavatele, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Pokud není uvedeno jinak, všechny citáty z Písma pocházejí z Českého Studijního Překlada. Použito se svolením KMS a Nadačního fondu ČSP.

O SPOLEČNOSTI THIRDMILL

Thirdbmill je nezisková evangelikální křesťanská služba, která byla založena v roce 1997 a jejímž cílem je poskytovat:

Biblické vzdělávání celému světu zdarma.

Naším cílem je nabídnout bezplatné křesťanské vzdělávání statisícům pastorů a křesťanských vedoucích po celém světě, kteří nemají dostatečné vzdělání pro službu. Tento cíl naplňujeme tím, že vytváříme a celosvětově šíříme bezkonkurenční multimediální seminární kurikulum v angličtině, arabštině, mandarínštině, ruštině a španělštině. Naše lekce jsou také překládány do více než tuctu dalších jazyků prostřednictvím našich partnerských služeb. Učební plán se skládá z graficky zpracovaných videí, tištěných instrukcí a internetových zdrojů. Je navržen tak, aby jej mohly používat školy, skupiny i jednotlivci, a to jak online, tak ve vzdělávacích komunitách.

V průběhu let jsme vyvinuli vysoce nákladově efektivní metodu tvorby oceňovaných multimediálních lekcí s nejlepším obsahem a kvalitou. Naši autoři a redaktoři jsou teologicky vzdělaní pedagogové, naši překladatelé jsou teologicky zdatní rodilí mluvčí cílových jazyků a naše lekce obsahují poznatky stovek uznávaných profesorů seminářů a pastorů z celého světa. Kromě toho naši grafici, ilustrátoři a producenti dodržují nejvyšší výrobní standardy a používají nejmodernější vybavení a technologie. Pro dosažení našich distribučních cílů Thirdbmill navázal strategická partnerství s církvemi, semináři, biblickými školami, misionáři, křesťanskými vysílacími společnostmi a poskytovateli satelitní televize a dalšími organizacemi. Tyto vztahy již vedly k distribuci bezpočtu videolekcí domorodým vedoucím, pastorům a studentům seminářů. Naše webové stránky také slouží jako distribuční cesty a poskytují další materiály, které doplňují naše lekce, včetně materiálů o tom, jak založit vlastní vzdělávací společenství.

Společnost Thirdbmill je daňovým úřadem uznána jako korporace 501(c)(3). Jsme závislí na štědrých přispěvcích církví, nadací, podniků a jednotlivců, které lze odečíst z daní. Další informace o naší službě a informace o tom, jak se můžete zapojit, najdete na adrese www.thirdmill.org.

Obsah

ÚVOD	1
NUTNOST	3
SOUVISLOSTI	5
Bůh.....	5
Věčná rada.....	6
Charakter.....	7
Zaslíbení smlouvy.....	7
Svět.....	8
Lidé.....	8
Hříšné obrázky.....	9
Náboženské rozdělení.....	10
Třídy.....	10
VÝVOJ	11
Epochový.....	11
Kulturní.....	13
Osobní.....	15
ZÁVĚR	15
PŘISPĚVATELÉ	16

Dal nám Písmo: Základy interpretace

Sedmá lekce Aplikování Písma

ÚVOD

Všichni víme, že v běžném životě si některé věci zapisujeme pro dočasné použití a jiné pro velmi dlouhodobé. Pro Kristovy následovníky určitě existuje jedna kniha, která nikdy nezastará: Bible. Boží lid si generace za generací Písma váží -- a my bychom si ho měli vážit, protože Bible má co říct o životě pro Boha na každém místě a v každé době. Ježíš pohlížel na Bibli jako na Boží slovo, které zůstane měřítkem pro Boží lid, dokud nebude vše dokonáno. A my jako jeho následovníci děláme totéž.

Toto je sedmá lekce z cyklu *Dal nám Písmo*: a nazvali jsme ji „Aplikace Písma“. V této lekci navrhneme několik přístupů k aplikaci, které jsou velmi užitečné pro to, aby původní význam Písma byl relevantní pro moderní publikum.

V tomto cyklu definujeme proces aplikace jako:

Vhodné propojení původního význam biblického dokumentu se současným publikem způsobem, který ovlivní jeho pojetí, chování a emoce.

Protože tato definice využívá naši dřívější definici původního významu, může být užitečné připomenout, že původní význam je:

Pojmy, chování a emoce, které Bůh a lidští autoři společně zamýšleli sdělit prvním publiku.

Musíme pochopit, co autor skutečně řekl, a pak to můžeme aplikovat. Aplikace musí vycházet ze smyslu úryvku a znalost tohoto originálu, nakolik je to možné, nám pomáhá pochopit: jsme ve stejné teologické pozici jako původní posluchači tohoto textu? Jsme pod Mojžíšovou smlouvou? Jsme pod určitou smlouvou? A proto nám pochopení původního prostředí, historie, teologie a kontextu pomáhá, abychom tomu pak správně porozuměli. Pak víme, že potřebujeme tento původní význam pronést skrze dokonané dílo Kristovo, protože nyní jsme pod dokonaným dílem Kristovým.

- Dr. Stephen J. Bramer

Proces aplikace není vždy snadný, protože musíme vzít v úvahu významný vývoj, který se odehrál mezi dobou, kdy byla Bible napsána, a naší současností. Cíl procesu

aplikace je však dnes stejný jako v době, kdy bylo Písmo napsáno: ovlivnit pojetí, chování a emoce Božího lidu podle Boží vůle.

Nejdůležitější rozdíl mezi původním významem a aplikací spočívá v tom, že se při zkoumání původního významu zaměřujeme na to, jaký dopad mělo Písmo mít na představy, chování a emoce svých prvních posluchačů. Výkladový proces aplikace se však zabývá tím, jak by mělo Písmo na všech těchto úrovních působit na moderní posluchače.

Původní význam textu je pro naši aplikaci rozhodující, protože je to inspirovaný a autoritativní význam textu. Správná moderní aplikace textu tedy musí být vždy věrná jeho původnímu významu. Zároveň však naše moderní aplikace musí v určitém smyslu přesahovat původní význam, protože musí brát v úvahu moderní dobu, kulturu a jednotlivce.

Znalost původního významu biblické pasáže nám pomáhá aplikovat ji na náš vlastní život, protože si uvědomujeme, že klíčovou složkou původního významu je pochopení jejího původního účelu, tedy změny, kterou Bůh zamýšlel, aby tento text dosáhl u svých prvních posluchačů, u svých prvních čtenářů, ve světle jejich situace, ve světle jejich referenčního rámce, toho, kolik Písma v té době znali nebo k němu měli přístup, ve světle zkoušek, pokušení, kterým čelili. To byla Boží aplikace na ně. Význam skutečně sloužil k tomu, aby v jejich životech působil jeho posvěcující záměr Ducha svatého. Nuže, záměr Ducha svatého v jejich životech je v kontinuitě se záměrem Ducha svatého v našich životech. Čím více tedy dokážeme pochopit jejich situaci, jejich potřebu, a tedy účel, pro který Bůh tento text v původním prostředí a původnímu publiku dal, tím více to určuje trajektorii toho, jak Duch svatý hodlá tento text aplikovat v našem životě, v naší situaci. A to by mělo být naším vodítkem jako pastorů, kazatelů a učitelů při aplikaci textu. Ptáme se, jak to Bůh zamýšlel, aby se změnil, změnil jejich tehdejší život, a jak se to pak přenáší do záměru Ducha svatého, aby nás stále více připodobňoval k obrazu Kristovu dnes?

- Dr. Dennis E. Johnson

Naše diskuse o procesu podávání žádostí se bude týkat tří otázek: Nejprve se budeme zabývat nutností aplikace. Za druhé budeme zkoumat souvislosti mezi původním významem a moderním publikem, které aplikaci umožňují. A zatřetí se podíváme na některé významné změny, které se udály mezi dobou, kdy byla Bible napsána, a dnešním životem. Začneme nutností aplikace.

NUTNOST

Poslechněte si, jak Jakub mluví o nutnosti aplikace v Jakubově evangeliu 1:21-25:

Proto odložte veškerou nečistotu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc zachránit vaše duše. Buďte však těmi, kdo slovo činí, nebuďte pouze posluchači, kteří klamou sami sebe. Neboť je-li někdo posluchačem slova, a ne tím, kdo je činí, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svou přirozenou tvář; podíval se totiž na sebe a odešel, a hned zapomněl, jaký byl. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, kdo se nestane zapomnětlivým posluchačem, nýbrž činitelem skutku, ten bude blahoslavený ve svém jednání (Jak 1:21--25).

Jakub učil, že nestačí vědět, co říká Písmo. Abychom měli z Písma náležitý užitek, musí na nás mít vliv; musí se změnit naše představy, chování a emoce. Tento druh aplikace je pro každého věřícího naprosto nezbytný, pokud chceme získat Boží požehnání. Jak je to ale s procesem, který k tomuto výsledku aplikace vede? Je skutečně nutné vynakládat úsilí na to, abychom zjistili, jak mají být naše pojmy, chování a emoce ovlivněny?

Nejlepším způsobem, jak učinit Písmo relevantním a použitelným pro svůj každodenní život, je přemýšlet o kontextu, v němž se hodnoty Písma, učení Písma nebo teologie Písma uplatňují. A opět tak trochu záleží na druhu textu, kterým se zabývám, ale obvykle jsou v Písmu důležité postoje -- proč přemýšlíme o Bohu, jak přemýšlíme o bližním, jaký druh soucitu mám projevovat a podobně, které mi říkají, jak mám žít. A tyto hodnoty jsou velmi důležité. Myslím, že když máme tendenci studovat Bibli jako historickou knihu nebo abstrakci z hlediska její teologie a nepřidáme etický rozměr toho, k čemu nás daný úryvek vyzývá, abychom jako lidé jednali a byli, máme problém. Pokud však budeme mít na zřeteli vztahový, etický rozměr Písma, který se táhne celým Písmem, pak prakticky každá pasáž může skrývat aplikaci, která nás vyzývá ke vnímavějšímu přemýšlení o způsobu našeho života.

- Dr. Darrell L. Bock

V 1. Korintským 10,11 Pavel těmito slovy ukázal, jak důležité je hledat současné uplatnění:

Tyto všechny věci se jim staly jako příklady pro nás a bylo to zapsáno k napomenutí nám, které zastihlo dokonání věků (1 Korintským 10:11).

V kontextu této kapitoly Pavel Korint'ánům připomíná, že knihy Exodus a Numeri vyprávějí o soudech, které Izraelity při exodu postihly, protože se vzbouřili proti Bohu.

A v tomto verši učinil nezbytné kroky k tomu, aby tyto příběhy aplikoval na církve v Korintu.

Pavel aplikoval starozákonní příběhy na novozákonní církve, a to jak s ohledem na souvislosti či návaznosti mezi původními posluchači a posluchači v Korintě, tak s ohledem na vývoj či změny, k nimž došlo mezi Mojžíšovou a jeho dobou.

Na jedné straně Pavel spojil obě skupiny posluchačů tím, že zdůraznil, že tyto příběhy „byly zapsány jako varování pro nás“. Pro Pavla nebylo těžké toto spojení vytvořit. Exodus a Numeri byly původně napsány pro druhou generaci Izraelitů z doby vyvedení z Egypta. Byly napsány, aby tyto lidi varovaly, aby neopakovali selhání první generace. Pavel se tedy nejprve zaměřil na podobnost mezi Korintany a původním publikem: korintské církvi hrozilo selhání. Tyto příběhy je tedy varovaly stejně jako původní publikum.

Na druhou stranu Pavel svou žádost upřesnil tím, že upozornil na důležitý vývoj, k němuž došlo od dob Mojžíše. K selháním Izraele došlo u Izraelitů první generace, ale byla zapsána pro Pavlovy posluchače a všechny ostatní věřící. Písemný záznam proměnil starozákonní zkušenosti v příklady a varování pro církve, „kterou zastihlo dokonání věků“.

Výraz „dokonání věků“ je jedním z mnoha způsobů, jak novozákonní autoři odlišili období Nového zákona od období Starého zákona. Těmito slovy Pavel uznal, že Korintané mají výhody vývoje dějin vykoupení, které původní posluchači knih Exodus a Numeri neměli. Korintané žili více než 1000 let po Mojžíšovi. Nebyli na cestě z Egypta do Kanaánu jako původní publikum; byli na cestě do nového nebe a nové země. Přišlo na ně naplnění věků. V důsledku toho musela Pavlova aplikace pro Korintany s tímto vývojem počítat. A Pavel tyto rozdíly zdůrazňoval v celém zbytku 1 listu Korintským 10, kde Korintany varoval, aby nesehali v osobním křesťanském životě ani ve vztazích ve své církvi.

Pavlova aplikace starozákonních knih Exodus a Numeri na křesťany v Korintu odráží základní proces, který probíhá pokaždé, když aplikujeme Písmo. Aplikace musí vždy brát v úvahu jak souvislosti mezi původním a moderním publikem, tak vývoj, který mezi nimi nastal. Máme-li Písma vhodně aplikovat na náš dnešní život, musíme tyto souvislosti rozpoznat a počítat s tímto vývojem.

Nyní, když jsme se seznámili s nutností aplikace, věnujme pozornost mnoha souvislostem či návaznostem mezi původními čtenáři biblických knih a moderním publikem.

SOUVISLOSTI

Právě spojitosti nebo návaznosti mezi starověkým a moderním publikem činí biblické texty relevantními pro moderní lidi. A existuje nespočet způsobů, jak tyto návaznosti popsat.

V této lekci si tato spojení rozdělíme do tří hlavních kategorií. Za prvé uvidíme, že obě publika mají stejného Boha. Za druhé, žijí v podobném světě. A za třetí, jsou to stejní lidé. Podívejme se na každou z těchto kategorií, přičemž začneme tím, že obě publika mají stejného Boha.

BŮH

Písmo jasně říká, že existuje pouze jeden Bůh, kterému všichni posluchači Písma dluží svou věrnost a poslušnost. A jak učí tradiční křesťanská teologie, Bůh je neměnný, což znamená, že se nemění. Protože Bůh je neměnný a protože věrnost a poslušnost vůči němu jsou univerzálními povinnostmi, existují silné souvislosti mezi dopadem, který mělo Písmo mít na své původní publikum, a dopadem, který mělo mít na své moderní publikum.

Říci, že Bůh je neměnný, znamená, že je neměnný ve své podstatě, dokonalosti, záměrech a zaslíbeních. Tedy jeho bytí, jeho přirozenost, jeho podstata, jeho dokonalosti, tedy míra, do jaké tyto vlastnosti má, jeho záměry, tedy to, co se rozhodl udělat, a jeho zaslíbení, tedy to, co nám řekl, že udělá. Bůh je tedy v těchto ohledech neměnný. To neznamena, že se k nám Bůh nevztahuje dynamickým, vztahovým, osobním způsobem. Takže naslouchá našim modlitbám, rmoutí se nad našimi hříchy, těší se z naší věrnosti. A tak se říká, že Bůh je v podstatě neměnný, ale vztahově proměnlivý. Do určité míry přizpůsobuje to, co dělá, našemu vztahu k němu, a zároveň si zachovává své základní vlastnosti.

- Dr. K. Erik Thoennes

Jednou z mnoha významných vlastností Boha, Trojjediného Boha, je neměnnost. Tento termín najdete v mnoha teologických textech. Neměnnost by se dala přeložit jako „beze změn“. A to je opravdu úžasná zpráva, protože jsme si vědomi pomíjivosti a pomíjivosti téměř všeho v našem životě, v našem světě, v našich vztazích, a dokonce i vlastním pomíjivém životě. Přemýšlím o tomto popisu Boha jako o nehybném bodě v pohybujícím se vesmíru. Co přitahuje naše neklidné duše k vidění Boha, který je stejný včera, dnes i navěky? Myslím, že je to ta hluboká psychologická a duchovní potřeba, kterou všichni máme, po tom, co je pevné jako skála, co je důvěryhodné, co může fungovat jako kotva pro duši, když se hory třesou a zdá se, že se všechno řítí do moře... V tomto neproměnlivém Bohu nacházíme svou sílu.

- Dr. Glen Scorgie

Biblický koncept Boží neměnnosti neznamena, že Bůh je nečinný. Z biblického hlediska je neaktivní bůh bezcennou modlou. Bůh Písma však se svým stvořením neustále reálně a smysluplně komunikuje.

Tradiční křesťanská teologie správně zdůrazňovala, že Boží neměnnost má tři zásadní aspekty. Za prvé, Boží věčná rada neboli konečný plán dějin je neměnný.

Věčná rada

Ačkoli různé křesťanské tradice chápou Boží věčný plán různě, měli bychom se shodnout na tom, že vše, co Bůh učinil, činí a bude činit, je součástí jednotného plánu. Bůh ví všechno a používá toto poznání k tomu, aby řídil dějiny k cílům, pro které je stvořil. Jak Bůh řekl v Izajášovi 46:10:

Od počátku oznamuji budoucnost a od dávnověku, co se ještě nestalo.
Říkám: Můj plán se naplní a každé své přání vykonám (Izajáš 46:10).

A jak Pavel vysvětluje v Efeským 1:4,11:

On si nás v něm vybral před založením světa ... když jsme byli předurčeni podle předsevzetí toho, který působí všechno podle rady své vůle (Efeským 1:4, 11).

Pavel jasně řekl, že Bůh má plán, který zahrnuje všechno. A tento plán existuje od doby, kdy „vyvolil“ nebo předurčil věřící ke spáse. Různé tradice samozřejmě vykládají pojem předurčení různě. Co je však nezpochybnitelné, je to, že Bůh předurčil ještě předtím, než stvořil svět. Předurčení bylo jen součástí jeho věčné rady. A tato rada je neměnná, protože Bůh způsobuje, že se jí vše podřizuje.

Neměnnost Božího plánu nás ujišťuje, že pokud se podíváme dostatečně pozorně, Boží cesty v dávných dobách se shodují s jeho cestami dnes. Na určité úrovni jsou si Boží vůle pro jeho starověký lid a jeho vůle pro nás podobné, protože obě zapadají do jeho jediného neměnného záměru pro jeho stvoření.

Za druhé, Bůh je také neměnný ve svém charakteru. Jeho podstata, osoby a vlastnosti se nikdy nemění.

Charakter

Jistě, Bůh v některých obdobích zjevuje různé aspekty svého charakteru více než jindy. Někdy projevuje své milosrdenství, jindy svůj hněv. Někdy zjevuje svou vševědoudcnost a jindy ji skrývá. Ale celá škála jeho vlastností -- jeho věčná podstata -- zůstává vždy stejná. Proto Jakub v Jakubově listu 1:17 mluví o Bohu jako o:

Otci světél, u něhož není proměny ani zatmění z odvrácení (Jakub 1:17).

Boží neměnný charakter nám pomáhá vidět, že mezi původním významem a moderní aplikací Písma budou vždy existovat významné souvislosti. Pokud určitá pasáž hovoří o jedné Boží vlastnosti, od původního publika se vždy očekávalo, že bude tuto vlastnost chápat v kontextu ostatních Božích vlastností. Stejně tak se od moderních posluchačů očekává, že budou důrazy každé pasáže Písma aplikovat tak, aby nikdy nezanedbali žádný z Božích atributů. Z tohoto důvodu tvoří neměnné Boží atributy vždy určitou míru podobnosti mezi původním významem a moderními aplikacemi.

Za třetí, Bůh je ve svých smluvních zaslíbeních neměnný nebo nezměnitelný. Bůh splní vše, co kdy ve smlouvě slíbil.

Zaslíbení smlouvy

Někdy se křesťané dopouštějí omylu, když si myslí, že všechno, co Bůh kdy řekl, je zaslíbení. Skutečnost je však taková, že Bůh slibuje pouze tehdy, když skládá slib, uzavírá smlouvu nebo přísahá. Jak čteme v Numeri 23:19:

Bůh není člověk, aby lhal, ani syn člověka, aby litoval. Což by on řekl a neučinil, promluvil a nenaplnil to? (Numeri 23:19).

Když Bůh slibuje, jeho slovo je neměnné. V opačném případě může změnit svůj názor. Vezměme si Genesis 15, kde Bůh řekl, že učiní Abrahamovo potomstvo tak početné jako hvězdy. Abraham byl za tuto nabídku vděčný, ale přesto požádal Boha, aby toto požehnání učinil jistým. Bůh tedy odpověděl tím, že s ním uzavřel smlouvu.

V případech, kdy Bůh nedal žádný slib, je však jeho slova nejlépe chápat jako hrozbu prokletí a nabídku požehnání. Připomeňme si například, že v knize Jonáš Bůh hrozil, že zničí Ninive, ale pak od toho ustoupil, když jeho obyvatelé činili pokání. Není pochyb o tom, že Bůh si tehdy zničení Ninive rozmyslel. Ale neporušil žádné sliby, když je ušetřil. Smluvní zaslíbení jsou věci, které Bůh přísahou ve smlouvě slíbil vykonat.

Každé Boží zjevení v Písmu předpokládá, že Bůh dodrží svou smlouvu a své smluvní sliby. Původní posluchači měli chápat každou pasáž Písma v tomto světle a moderní posluchači by měli dělat totéž. Měli bychom mít naprostou důvěru v Boží neměnné sliby. A jeho nabídky a hrozby by nás měly motivovat k poslušnosti.

Teď, když jsme viděli, že máme stejného Boha jako všichni první adresáti Písma, podívejme se na to, že žijeme v podobném světě.

SVĚT

Filozofové se po celé věky zabývali otázkou, zda je svět stabilní, nebo se mění. Běžná zkušenost nám říká, že v mnoha ohledech platí obojí. Boží stvoření se neustále mění, ale mnohé rysy světa zůstávají pro všechny posluchače Písma neměnné. Když aplikujeme Písmo na dnešní dobu, musíme mít na zřeteli obě tyto pravdy.

Jedno staré přísloví říká, že „historie se opakuje“, a my chápeme, že současné události se často podobají událostem, které se odehrály v minulosti. Stejně jako původní čtenáři Písma žijeme ve světě stvořeném Bohem. A přestože jsme upadli do hříchu, zažili jsme také Boží vykoupění. Věrný Boží lid ve Starém zákoně čelil odporu ostatních lidí i démonických mocností a podobnému odporu čelíme i my dnes. Oni byli závislí na Boží pomoci, aby zvítězili; i my jsme závislí na jeho pomoci. Můžeme také vidět stabilitu toho, co často nazýváme pravidelnými zákonitostmi nebo zákony přírody. Když Písmo hovoří o východu a západu slunce, lidských nemocech, potřebě jídla a vody a nespočtu dalších věcí, je nám zřejmé, že žijeme v podobném světě, jaký obývali první posluchači Písma.

I v konkrétnějších a užších souvislostech nacházíme důležité paralely mezi světem původních posluchačů Písma a naším světem. Například Desatero přikázání dané Izraeli ve 20. kapitole knihy Exodus poskytlo zásadní podklady pro život Božího lidu ve zbytku Starého zákona. Stejná přikázání byla znovu použita jako vodítko pro život jeho lidu v Novém zákoně. A jak Pavel učí ve 2. Timoteovi 3,16.17, stejná přikázání jsou vodítkem pro církve i dnes.

Podobným způsobem poskytla Boží volba Davida jako hlavy trvalé dynastie pro Boží lid historické pozadí pro Boží království ve Starém zákoně a také pozadí pro Ježíšovo kralování jako velkého Davidova syna v Novém zákoně. A jak se dozvídáme na místech, jako je Zjevení 22:16, církve nadále slouží Ježíši jako našemu Králi a Pánu díky jeho trvalé vládě jako davidovského krále.

Jak ukazují tyto příklady, souvislosti mezi naším světem a světem prvních posluchačů Písma nám mohou pomoci určit správné moderní aplikace Bible.

Nyní, když jsme si ukázali, že všichni posluchači Písma mají stejného Boha a žijí v podobném světě, zamysleme se nad souvislostmi, které existují, protože jsme stejný druh lidí.

LIDÉ

Moderní lidé jsou přinejmenším ve třech ohledech velmi podobní lidem, kteří jako první přijali Písmo. Za prvé, všichni lidé, bez ohledu na to, kdy a kde žijí, jsou hříšnými obrazy Boha. Za druhé, trpíme náboženským rozdělením. A za třetí, lidstvo stále zahrnuje stejné třídy lidí. Prozkoumáme každou z těchto podobností, přičemž začneme tím, že všechny lidské bytosti jsou hříšnými obrazy Boha.

Hříšné obrazy

V pasážích jako Genesis 1:27 se dozvídáme, že když Bůh stvořil lidstvo, stvořil nás ke svému obrazu. To mimo jiné znamená, že všichni lidé jsou rozumovými, jazykovými, morálními a náboženskými zástupci Boha.

Zároveň všichni lidé upadli do hříchu. Lidstvo dnes již nevyužívá své rozumové, jazykové, morální a náboženské schopnosti k oslavě Boha tak, jak by mělo. Nevěřící lidé se chovají, jako by se nemuseli podřizovat Boží vládě. A dokonce i věřící selhávají ve své loajalitě vůči němu. Jak řekl Šalomoun při zasvěcení chrámu v 1 Královské 8:46:

Není člověk, který by nezhřešil (1 Královská 8:46).

V systematické teologii existuje učení známé jako totální zkaženost. A to znamená, že v celku lidského bytí, v jeho myšlení, citění a chování, je vše poskvrněno hříchem, takže existuje základní předpoklad, že vše, co člověk dělá, dělá v rozporu s Božími přikázáními a svatým měřítkem. Takže ano, existuje něco jako hříšná

přirozenost. A Bible mluví o tom, jak zásadní problém to je, zejména ve vztahu k Bohu.

- Dr. Luis Orteza

Jednou z velkých otázek, které si zejména v dnešní době kladou antropologové a sociologové, je, zda má člověk hříšnou přirozenost. A průběhu let znovu a znovu teorie o lidské výchově, lidském vývoji, lidském učení ztroskotávaly na kameni prvotního hříchu, protože faktem je, že všichni máme padlou přirozenost... To vlastně znamená, že nás lidi ovládá sobecká touha po úspěchu, po dosažení, po vlastnictví, a tato věc deformuje všechno, co děláme. Nemůžete pochopit lidské chování, pokud předpokládáte, že lidé jsou od přírody dobří. Ve skutečnosti, když se podíváte na dějiny lidského rodu, musíte říci: ne, nejsme přirozeně dobří; jsme přirozeně zlovolně sebestřední. Fascinující na Bibli však je, že zároveň říká, že jsme stvořeni k obrazu Božímu. A to je podle mého názoru zázrak biblického pohledu na lidstvo, protože mnoho jiných antropologů a sociologů, kteří uznávají přítomnost zla, řekne: „Ach, lidé jsou nenapravitelně beznadějně zlí; jsme prostě nejagresivnější z opic, to je vše.“ A to je právě to, co je na biblickém pohledu na lidstvo nejpodivnější. A Bible říká: „Ale ne, jsme padlí, ale jsme rozbitý obraz Boží.“ To je pravda.

- Dr. John Oswalt

Všichni příjemci Písma, ať už starověcí nebo moderní, mají stejnou hříšnou povahu. A původní význam každé části Písma se tak či onak týkal tohoto lidského stavu. Všichni jsme Božími obrazy, které byly poškozeny hříchem. Protože tyto vlastnosti sdílíme se všemi původními posluchači Písma, mohou nám tyto podobnosti pomoci vyvodit z každého biblického textu smysluplné moderní aplikace.

Kromě toho, že jsou hříšnými obrazy Boha, jsou si původní a moderní posluchači Písma podobní také proto, že oba trpíme náboženským rozdělením.

Náboženské rozdělení

Od doby, kdy bylo inspirováno první Písmo, se čtenáři Písma vždy dělili na jednu ze tří náboženských skupin: nevěřící, falešně věřící a věřící. Nevěřící jsou lidé, kteří ze sebe dělají nepřátele Boha tím, že se mu odmítají podřídit. Toto rozdělení lidstva zahrnuje všechny ty, kteří neslyšeli o zvláštních Božích zjeveních Izraeli a církvi, i mnohé, kteří o nich slyšeli. Falešní věřící se Bohu zavazují povrchně. Mohou mít vnější zdání věřících, ale nemají pravou víru, a v důsledku toho nejsou vykoupeni z jeho věčného soudu. Naproti tomu věřící jsou lidé, kteří přijímají upřímné, věrné závazky vůči Bohu, a tím jsou vykoupeni z hříchu a zachráněni před Božím věčným soudem.

Obecně lze říci, že moderní aplikace Písma na tyto tři náboženské skupiny by měly být velmi podobné původním aplikacím na tytéž skupiny. Nevěřícím mělo Písmo nejprve omezit hřích, odhalit jejich ztracený stav a vyzvat je ke spásnému pokání; v moderní aplikaci děláme totéž. Pro falešné věřící byly biblické texty určeny k omezení hříchu, odhalení jejich pokrytectví a výzvě ke spásnému pokání; v moderní aplikaci se snažíme o totéž. Pro věřící byly biblické texty určeny k tomu, aby je omezovaly v hříchu, varovaly před selháním a vedly je k vděčnému životu v Boží milosti; jako moderní křesťané aplikujeme Písmo ke stejným cílům.

Kromě toho, že se jedná o hříšné obrazy a trpí náboženským rozdělením, jsou si původní a moderní publikum podobné také proto, že v dějinách stále existují stejné třídy lidí.

Třídy

Lidé mohou být klasifikováni mnoha různými způsoby. Můžeme být například klasifikováni podle určitých vlastností nebo atributů, které máme. Někteří lidé jsou staří a jiní mladí; někteří jsou muži a jiní ženy; někteří jsou bohatí a jiní chudí; někteří jsou silní a jiní slabí; a tak dále. Můžeme být také klasifikováni podle našich vztahů s ostatními lidmi. Můžeme být rodiči, dětmi, sourozenci, pány, sluhy, přáteli nebo prostě čímkoli jiným. Nebo můžeme být klasifikováni podle toho, co jsme udělali, jako hrdinové a zločinci; nebo podle našich zaměstnání, jako pastoři a zemědělci. A totéž platilo i pro původní posluchače Písma.

Mnohé části Písma jsou totiž výslovně určeny určitým skupinám lidí. Najdeme pasáže, které se zaměřují na lidi hněvivé, milující, líné, kající se, bohaté nebo chudé. Najdeme také pasáže, které se konkrétně věnují lidem označeným za manžele, manželky, děti, diakony, zloděje nebo zaměstnance.

Protože tyto stejné skupiny lidí existují v každé době, vytvářejí smysluplné spojení mezi původním publikem a všemi pozdějšími diváky. A tato spojení nám pomáhají řídit naši aplikaci. Starověcí i moderní bohatí lidé mohou z pasáží o bohatství čerpat podobné aplikace. Starověcí a moderní vedoucí pracovníci mohou z pasáží o vedení vyvodit podobné aplikace. A tak dále. Všem našim snahám o aplikaci Bible na náš život může pomoci, když si uvědomíme, že tyto souvislosti sdílíme s prvními posluchači Písma.

Nyní, když jsme prozkoumali nutnost aplikace Písma a zvážili některé důležité souvislosti mezi původním a moderním publikem, věnujme pozornost vývoji mezi původním a moderním publikem, který by měl ovlivnit naši aplikaci.

VÝVOJ

Mnozí lidé, kteří Bibli pečlivě čtou a studují, říkají, že jim někdy připadá cizí, jako by pocházela z jiného světa, a v jistém smyslu je to pravda. Biblické knihy byly napsány již dávno. Byly napsány v jazycích, které většina z nás neovládá, a pro kultury,

kteřé se od té naší velmi liší. A naše vlastní osobní životy se také značně liší od životů lidí v původním publiku Písma. Při aplikaci Bible na moderní život tedy musíme tak či onak počítat se všemi těmito faktory.

V některé z dalších lekcí se blíže seznámíme s konkrétními způsoby, jak tyto rozdíly zohlednit. Prozatím tedy jednoduše určíme tři hlavní druhy vývoje, k nimž došlo od doby, kdy bylo Písmo inspirováno, a které je třeba brát v úvahu při moderní aplikaci biblických knih: epochový, kulturní a osobní vývoj. Podívejme se nejprve na epochový vývoj v dějinách vykoupení.

EPOCHOVÝ

Křesťané často shrnují biblický pohled na světové dějiny do tří etap: stvoření, kdy Bůh poprvé stvořil svět, pád, kdy lidstvo poprvé spáchalo hřích a bylo Bohem proketo, a vykoupení, období po pádu, kdy nás Bůh vykoupil z hřichu. Brzy po pádu Adama a Evy do hřichu zahájil Bůh dlouhý a pomalý proces vykoupení. A po celá tisíciletí milosrdně budoval své království vykoupení uvnitř prokletého stvoření a vedle něj.

Mnoho teologů si uvědomuje, že postupná povaha Boží vlády nad stvořením vedla k periodickému vývoji, který vytváří diskontinuitu mezi jednotlivými epochami zmíněnými v Písmu. Snad nejzřetelnější epochový vývoj nastal mezi Starým a Novým zákonem. Teologové však také běžně určují epochy podle různých Božích smluv v celé Bibli, zejména těch, které jsou spojeny s Adamem, Noemem, Abrahamem, Mojžíšem a Davidem ve Starém zákoně a s Ježíšem v Novém zákoně.

Například zákony týkající se smírčích obětí vyžadovaly v různých okamžicích dějin vykoupení různé věci. V Mojžíšově době vyžadovaly oběti ve svatostánku. V Šalomounově době vyžadovaly oběti v chrámu. Na počátku Nového zákona vyžadovaly Ježíšovu smrt na kříži. A v pozdějším období Nového zákona se přestaly přinášet úplně.

Když čteme Starý zákon, musíme jako dnešní věřící - poté, co Kristus zemřel a vstal z mrtvých a je připraven se vrátit - chápat a aplikovat Písmo někdy jinak, než jak ho možná aplikovali lidé ve Starém zákoně. Ale samozřejmě je také mnoho jiných případů, kdy se vlastně nemusíme vůbec přizpůsobovat... Tak si vezměme například obětní systém. Už nemusíme přinášet oběti, protože naší obětí je nyní Kristus. Takže v tomto smyslu se na to vztahuje jen velmi málo. Nemusím chodit do chrámu... do nejbližšího chrámu, abych zabil zvíře a vložil na něj ruce, aby zvíře neslo všechny mé hříchy. Takže ano, jsou chvíle, kdy to, kde se dnes v dějinách vykoupení nacházíme, mění způsob, jakým bychom Písmo aplikovali.

- Dr. Daniel L. Kim

Je velmi důležité, abychom si při výkladu a aplikaci pasáže na náš život uvědomili, kde se nachází v dějinách vykoupení a kde se

nacházíme my, protože je zcela zřejmé, že některé pasáže v kontextu dějin vykoupení zahrnují jinou ekonomiku, jiné řízení věcí než v našem kontextu. Uvedu jen jeden jednoduchý příklad - obětní systém ve Starém zákoně... Pasáže ve Starém zákoně o zvířecích obětech pro nás nejsou irelevantní, ale jsou relevantní právě do té míry, že tyto oběti byly naplněny v Kristu. Když tedy čteme tyto texty, náš závěr není: aha, musím někde najít beránka, býka nebo holubici, ale musím hledat Krista, aby přikryl můj hřích. A tak v mnoha ohledech -- to je jen jeden zřejmý příklad -- ale v mnoha ohledech, když čteme Písmo, musíme vzít v úvahu skutečnost: aha, tohle se odehrává ve starozákonním aspektu správy dějin vykoupení. Nežijeme už například v teokracii, takže jsou věci, které by platily pro život Izraele a které neplatí pro život nás věřících dnes. Vždy chceme mít na paměti nejen bezprostřední gramatický kontext pasáže, ale také její vykupitelský historický kontext, abychom ji mohli správně aplikovat na věřící v naší pozici postnovozákonní reality.

- Dr. Robert G. Lister

Biblické dějiny jsou v mnoha ohledech jako rostoucí strom. Každý strom vyrůstá ze semínka, stává se stromkem a nakonec se vyvine v plně vzrostlý strom. Vše, čím se tento strom stane, je obsaženo v počátečním semeni. Časem však musí strom růst a vyvíjet se, aby se stal plně dospělým.

Podobným způsobem se v průběhu biblických dějin vyvíjelo a rozvíjelo vykoupení. A my s tímto vývojem musíme počítat, když Bibli aplikujeme na své životy. Tento vývojový model nás učí, že celá Bible je pro nás relevantní a směrodatná, ale také že starší zjevení je třeba vždy aplikovat ve světle pozdějšího zjevení.

S ohledem na toto chápání vývoje epoch prozkoumejme myšlenku kulturního vývoje, který odlišuje naše dnešní kultury od kultur, jimiž se Bible přímo zabývá.

KULTURNÍ

Při přemýšlení o kulturním vývoji mezi původními a moderními posluchači Písma si musíme uvědomit jak podobnosti, tak rozdíly. Pokud jde o podobnosti, musíme si klást otázky typu: „S jakými kulturními vzorci se setkáváme my, které jsou blízké Abrahamově zkušenosti?“ a „V čem je naše kultura podobná Davidově?“. A pokud jde o rozdíly, musíme si klást otázky jako „Jak se lidská kultura výrazně změnila oproti starověkým společnostem Starého zákona?“ a „Jaké zvyky a praktiky jsou jiné?“. Odpovědi na tento druh otázek mají důležité důsledky pro způsob, jakým dnes používáme Písmo.

Kultura, v níž byla Bible napsána, se zjevně velmi lišila od té naší. Mnozí z nás nežijí v agrární, venkovské ekonomice. Někteří ano, ale pro nás na Západě to tak rozhodně není. A tak musíme udělat určitý přechod. A nežijeme ani v roce 1000 př. n. l., kdy se obchodovalo

v městské bráně před Betlémem - přečtěte si to v knize Rút. A víte, jak se tehdy uzavíraly právní smlouvy? No, sundali jste si botu a na základě toho jste si tak nějak podali ruku. No, to je samozřejmě bizarní. Žijeme v jiné kultuře, kde se podepisují smlouvy a uzavírají různé dohody. Různé kultury budou mít různé způsoby obchodování, vedení vztahu mezi muži a ženami. Všechny druhy věcí budou mít různé kulturní projevy. Jen pro to musíme mít pochopení a uvědomit si, že Bible měla svůj vlastní způsob, jak věci dělat. Žijeme v kulturách, kde se věci dělají jinak. Bible nám však dala zásady, jak bychom měli podnikat; měli bychom to dělat čestně. To si můžete přečíst v knize Rút. A tak musíme zásadu morální integrity uplatňovat i v našem obchodním jednání, i když si nesundáváme boty jako oni.

- Dr. Peter Walker

Když se zamyslíme nad naší současnou situací a porovnáme ji s dobou původních posluchačů, musíme si uvědomit, že do doby Nového zákona uplynulo nejméně dva tisíce let a do doby Starého zákona často tři tisíce a více let. Mohou tedy existovat rozdíly, kulturní rozdíly, které nás vzdalují od zkušenosti původního publika. Jedním z nejzřetelnějších je, že se dramaticky změnila technologie. Tak například jsme vysoce vizuální kulturou, kulturou, která je zvyklá na rychlé tempo komunikace, kulturou, která je velmi zahlcena používáním technologií ke komunikaci s ostatními. A ve starověku, stačí pomyslet na dobu před dvěma tisíci lety, když Jan psal knihu Zjevení, dělal to jako cyklický dopis, kdy ho jeden člověk přenášel od komunity ke komunitě. To pravděpodobně trvalo mnoho dní, kdy cestoval od církve k církvi. Neexistoval takový okamžitý způsob komunikace. Dalším aspektem, který je velmi zřejmý i při přemýšlení o knize Zjevení, je to, že kniha Zjevení byla určena především k poslechu. Takže na samém začátku knihy se říká, že je tam požehnání, které je proneseno nad jedním člověkem, který čte, a nad mnoha posluchači, což svědčí o tom, jak byla kniha původně chápána, tedy že člověk četl celou knihu až do konce posluchačům. Pro nás je velmi snadné při čtení knihy Zjevení zpomalit. Můžeme se zastavit a rozjímat nad některým veršem a snažit se pochopit, co znamená. Zatímco pro původní posluchače 22 kapitol prostě přišlo jako proud. Zázitek z knihy je tedy zcela odlišný. A myslím, že jedním z důsledků toho je, že původní publikum knihy Zjevení bylo pravděpodobně zahlceno, nedokázalo se ve všem zorientovat a v určitém okamžiku se muselo méně zabývat zjišťováním detailů a místo toho pochopit obecný záměr celku a nechat celek, aby skutečně promlouval k jejich vlastním citům. A obrazy se člověka skutečně začnou stále více dotýkat z hlediska reality našeho vlastního srdce, místo aby byl

schopen na všechno přijít. To je tedy jeden příklad toho, jak tato kulturní odlišnost může skutečně změnit naše chápání a náš přístup ke čtení Písma.

- Dr. David W. Chapman

Kromě dobového a kulturního vývoje musíme věnovat pozornost také osobnímu vývoji, který dnešní lidi odlišuje od původních posluchačů Bible.

OSOBNÍ

Mezi lidmi z Bible a lidmi žijícími v našem současném světě je mnoho podobností, ale musíme si uvědomit, že mezi moderními a starověkými lidmi je také mnoho rozdílů. A pokud doufáme, že budeme biblické texty správně aplikovat, musíme tyto osobní rozdíly brát v úvahu.

Musíme si například klást otázky typu: „Jak se náš osobní život srovnává s tím, co vidíme v Bibli?“. „Jaké role máme ve společnosti?“ „Jaký je náš duchovní stav?“ „Jak sloužíme Pánu ve srovnání s tou či onou postavou?“. „Jak se naše myšlenky, činy a pocity srovnávají s těmi, které vidíme u biblických spisovatelů?“ Když vezmeme v úvahu rozdíly mezi starověkými a současnými lidmi, můžeme lépe pochopit, jak aplikovat Bibli na konkrétní okolnosti našeho života.

Nejnáročnějším aspektem aplikace Bible na dnešní dobu může být rozpoznání dobového, kulturního a osobního vývoje mezi původním a moderním publikem Písma. Pokud to však uděláme pečlivě, pomůže nám to aplikovat Písmo způsobem, který je účtyhodný vůči Bohu, zodpovědný vůči druhým a vhodný pro naši dobu.

ZÁVĚR

V této lekci o aplikaci Písma jsme prozkoumali tři základní faktory, které nám mohou pomoci propojit původní význam Bible s našimi moderními situacemi. Hovořili jsme o nutnosti moderních aplikací Písma. Probrali jsme souvislosti mezi původním a moderním publikem, které nám pomáhají určit, jak aplikovat Písmo. A zamysleli jsme se nad některými změnami, ke kterým došlo od dob, kdy bylo Písmo napsáno, a věnovali jsme zvláštní pozornost tomu, jak nás tento vývoj může zavazovat k tomu, abychom naše aplikace přizpůsobili současnému publiku.

Vždy si musíme připomínat, že Písmo nebylo napsáno proto, aby ho pozdější generace odložily stranou. Naopak, byla napsána pro Boží lid, aby je miloval a poslouchal po celé dějiny. A proto je Bible stejně aktuální a stejně pravdivá i v naší době, jako byla v době svého vzniku. Musíme posoudit vývoj, který se odehrál mezi biblickou dobou a tou naší, ale když to uděláme, můžeme rozpoznat Boží vůli nejen pro jeho lid v minulosti, ale také pro jeho lid žijící dnes.

PŘISPĚVATELÉ

Dr. Richard L. Pratt, Jr. (Host) je spoluzakladatelem a prezidentem společnosti Third Millennium Ministries. Více než 20 let působil jako profesor Starého zákona na Reformovaném teologickém semináři a byl vedoucím katedry Starého zákona. Dr. Pratt je vysvěceným duchovním a hodně cestuje, aby evangelizoval a vyučoval. Studoval na Westminsterském teologickém semináři, získal titul M.Div. na Union Theological Seminary a doktorát ze starozákonních studií na Harvardově univerzitě. Dr. Pratt je generálním redaktorem *studijní bible NIV Spirit of the Reformation*, překladatelem pro *New Living Translation* a konzultantem křesťanské teologie pro Islamic Encyclopedia. Je také autorem řady článků a knih, včetně knih *Modli se s očima otevřenými (Pray with Your Eyes Open)*, *Křesťanská apologetika (Every Thought Captive)*, *Najdi svou důstojnost (Designed for Dignity)*, *Dal nám příběhy (He Gave Us Stories)* a komentářů k 1. a 2. knize Paralipomenon a 1. a 2. listu Korintským.

Dr. Darrell L. Bock je výkonným ředitelem oddělení kulturní angažovanosti a vedoucím profesorem novozákonních studií na Dallaském teologickém semináři.

Dr. Stephen J. Bramer je profesorem a vedoucím katedry biblických výkladů na Dallaském teologickém semináři.

Dr. David W. Chapman je docentem Nového zákona a archeologie na Covenant Theological Seminary.

Dr. Dennis E. Johnson je akademickým děkanem a profesorem praktické teologie na Westminsterském semináři v Kalifornii.

Dr. Daniel L. Kim působil jako asistent Starého zákona na Covenant Theological Seminary a poté se stal výkonným děkanem a profesorem Bible na International Teachers College na Universitas Pelita Harapan v Indonésii.

Dr. Robert G. Lister je docentem biblických a teologických studií na Talbot School of Theology.

Dr. Luis Orteza je adjunktem poradenství na Birminghamském teologickém semináři.

Dr. John Oswalt je hostujícím významným profesorem Starého zákona na Asbury Theological Seminary.

Dr. Glen G. Scorgie je profesorem teologie na Bethel Seminary v San Diegu.

Dr. K. Erik Thoennes je profesorem biblických a teologických studií na Talbot School of Theology na Biola University a vede katedru biblických a teologických studií.

Dr. Peter Walker působil jako profesor biblických studií na Trinity School for Ministry a jako zástupce ředitele na Wycliffe Hall v Oxfordu. V současné době působí jako instruktor v Jerusalem Center for Biblical Studies.